

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Christophori de Ortega Sanclementini, E' Societate
Iesv. Qvondam in Provincia Toletana Theologiæ
Scholasticæ publici Professoris ... Tractatvs Dvo, De
Trinitate, Nec non, Incarnatione**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, 1664**

Qvæst. IV. An diuina attributa non vitalia suos formales effectus
humanitati Christi communicent.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94251](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94251)

CERTAMEN I.

Vbiquistarum error, & fundamenta.

attentio animi sine ipsius operatione. pergo ex illa consequentia: atqui intellectio, & amor diuinus nequeunt esse motus ab animo, & natura humanitatis Christi: ergo nequeunt cogitatio & amor diuinus esse cognitio, & amor humanitatis Christi: ac proinde, neque eis humanitas intelligere, & amare. Assumptum est certius, quam vt eget probatione: nam cognitio, & amor diuinus nequeunt à creatura procedere. Dices etiam nequeunt à Deo procedere, vel produci, & rationem sunt actus vitales, & cognitio, & amor Dei. Difficultas hæc non est huius loci satis fuerit nunc asserere procedere à Deo virtualiter, siue esse eius intentionalem motum, quod iam actus non habent respectu humanitatis.

5 Ex his sanè patet disparitas inter effectum formalem sanctificationis humanitatis per Deitatem, & substantiam per substantiam diuinam. hæ enim formalitates diuinæ vitales non sunt, nec petunt ab eis procedere, cuius sunt, suoque formales effectus communicant, vt ileam modo discernim aliud ex ratione prima petuum, quod debeat scilicet attributum quoduis diuinum, vt suamet formalitatem commoueat, alicui habere cum illo physicam, & realem entitatem, vt q. 4. latius prosequar. Petet etiam ex hac vltima ratione cur Deus speciei impressæ sui munus in mentibus Beatorum supplere possit, si cuius expressè quæ vitalis est. Obiicit Greg. M. lib. 8. epist. 42. dicente contra Agnoitas iudicij, & aliorum ignorantiam Christo Tribuentis. Res autem valde manifesta est, quia quisquis Nestorianus non est, Agnoita esse non potest: nam qui ipsam Dei sapientiam fatetur incarnatam, qua mente valet dicere esse aliquid, quod Dei sapientia ignorat: & Damasc. 3. de fid. cap. 22. Qui asserunt Christum progressum in sapientia fecisse, negant vnionem factam esse à primo ortu, & Nestorio fidem adhibent. Atqui ex ignorantia humanitatis Christi, de aliquo vel ex progressu in scientia non inferitur vel negatio, vel dilatio vnionis illius ad verbum, nisi supponatur humanitatem media vnione scientia diuina intelligere: ergo id sentiunt hi Patres, Respondeo primo: Patres non de humanitate, sed de Christo, atque hoc homine concretè sumpto loqui, de quo nisi negata vnione, vel admissa dilatione vnionis humanitatis ad verbum, vel ignorantia, vel in scientia progressus dici absolūtè nequit: cum vbi primum fuit qua Deus omnia in creatura scientia nouerit. Secundo respondeo cum Vasquez disp. 89. n. 42. & si loquantur de humanitate non supponi ab eis illam cognitione diuina intelligere, sed iure vnionis creatam omnium scientiam debere, atque euidencia physica inferre illi fuisse concessam à primo ortu, quare nihil exinde ignorasse: quare admissa ignorantia, vel progressu in scientia eadem euidencia negandam esse vnionem, vel absolūtè cum Nestorio, vel à primo ortu, licet non euidencia metaphysica, cum posita etiam vnione posset absolūtè Deus creatam omnium scientiam humanitati denegare, vel differre, sicut alia distulit, quæ iure vnionis humanitati etiam debebantur.

QVÆSTIO IV.

An diuina attributa non vitalia suos formales effectus humanitati Christi communicent.

NON agimus de formali sanctificatione humanitatis per Deitatem de qua integra iustificatur disputatio sequens, sed de attributis aliis nõ vitalibus v.g. immensitate, æternitate, facultatibus, ac potentiis intellectus, & voluntatis diuinis, omnipotentia, si ab actibus intellectus, & voluntatis diuinæ admittatur diuersa, tunc enim non vitalis dicenda est. De omnibus enim communibus formalitatibus diuinis non vitalibus eadem est, & dubitandi, & definiendi ratio.

R. P. Christoph. de Ortega, de Dei incarnat.

1 Vbiquistæ apud Valentiam, 3 parte quæstione 2. dilputatione 1. 3. § 2. errore nouo antiquam Eutychetis hæresim sulcitarunt: asserentes, nec solum Christi personam, vi vnionis hypostatica ita diuinas perfectiones participasse, vt vbi sit, ac dicatur omnipotens, æterna immensa, seu vbique præsens, mundi conseruatric, & directrix, vt constat ex Schmidelini propositionibus 134. & 296. repetitionis Vitemberg. & ex refutatione libri primi Valentia de vbiquitate, pagina nona, & vigesima prima. Addunt non eodem modo Deitati communicata esse humana, quo humanitati, quæ Deitate assumitur, & perficitur, non autem hanc perficit neque assumit communicata sunt diuina. Probat ex 2. ad Collossenses In quo inhabitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter. Id est diuina omnia in corpore Christi sunt, etiam attributa, sine quibus Deitatis plenitudo non est, vt idcirco Patres plures accepisse Christum secundum humanitatem dicant, quæ omne etiam diuina, in tempore accepit: ergo est humanitas omnipotens, & immensa. Negatiu consequentia ob dicenda cert. 2. & 3. item ex Math. 18. Data est mihi omnis potestas, atque ad Philip. 2. Potestas eius potestas æterna: Sed hæc de persona Christi non de humanitate dicuntur. Tertio: quia Patres sæpè, quæ sunt Dei propria, de humana natura, & voluntate prædicant vt Damascenus aiebat, vi autem verè, & secundum naturam Dei verbi voluntas, humana facta est, omnipotens est. Quomodo, & similibus Patres plures loquuntur: ergo admittunt Patres diuina attributa communicare vi vnionis suos effectus formales humanitati, atque Vbiquistarum propositiones: nempe naturam humanam, cuiusque voluntatem esse omnipotentem.

2 Respondeo Patres sæpè in us, ac similibus propositionibus abstractum pro concreto vsurpasse per Synecdochem partem pro toto accipientes figur contra se etiam concretum pro abstracto per eandem figuram aliis locutionibus vsurparunt. Pater id quidem: nam sæpè, dum aliqua natura alteri non conuenit e contentum, ea tamen prædicant de illa, quia nimirum eam pro concreto vsurpant. Sic Vigilus Pap. 2. contra Eutychem, contendens nihil perpessam fuisse in passione diuinitatem nihilominus dixit. Cuius diuinitas confixa est, sed ipsa penetrari non potuit, quibus verbis nisi abstractum pro concreto vsurpetur, & contra suum intentum, & veritatem, & contra additionem sententiæ Vbiquistarum recitaram Vigilus loqueretur. Sic ergo locutos Damascenum, & Patres obiectos dicendum est. Respondeo secundo dici à Damasceno, humanitatem, eiusque voluntatem omnipotentem, quatenus per vnionem facta est organum, & instrumentum Dei proprium ad miracula, & omnipotentis opera patranda, quo sensu Myllen. tr. de anima dixit, Verbum tradens corpori, & animæ suæ diuinitatis virtutem. & c. & Ephes. Concil. Si quis non confitetur carnem Domini vniuersarum essetia facta est propria verbi cum ita viuificare valentis anathema sit. Sed fortasse germanior testimonij huius ex Ephesino sensus fuerit humanitatem Christi, quia verbi est, viuificatricem esse non physicè quidem sed meritoricè respectu nostri hominum quos peccato mortuos, suis meritis à verbi dignitate dignificatis ad gratiæ vitam reuocauit.

3 Quarto inquirunt, à pluribus Patribus caro, & humanitas assumpta eiusdem gloriæ esse cum Deo assumente dicitur: ergo quia gloriæ diu. formaliter sic participes ratione vnionis. Sic Basil. in psal. 2. 1. aiebat Natura assumpta diuinitat: assumens eam vnita est, eiusque gloriæ, & honoris participes. Cyril. Al. x. 10. Thesau. c. 9. Paternam gloriam in hominem, quem assumpsit, petendo, vt homo traducit. Theodoret. lib. 1. c. 5. vi homo accepit gloriam, quam habuit, vt Deus. Respondetur: non loqui hoc Patres de gloria, & dignitate diuina formaliter æquali in humanitate

nitare, sed quæ ad illam, quam proximè possit, accedat, omnemque pure creatam antecedit longe, ut disputatione sequenti, & controuersia sexta, disputatione vltima de adoratione fufius ostendemus, vbi ea, & difficiliora alia loca explicabimur, quod si eandem diuinam, & æqualem Deo dignitatem humanitati vniõnis communicari, quare & eandem adorationem ipsi atque Deo deberi admittamus, magnum argumentum damus Vbiq̄stis. Interim satis ad præsens fuerit non agi hic de dignitate diuina vniõne formaliter communicata humanitati: siquidem petitione humanitatis iam vnità traductam siue obiectam ipsi aiebat Cyrillus. Denique arguunt ex illis Symboli Nicæni, & Athanasij: *Sicut anima rationalis, caro vnus est homo, ita Deus, & homo vnus est Christus.* Ergo sicut anima rationalis sui vnione ita corpus informat, vt se suamque virtutem ipsi communicet, nihilque adhuc intellectiõnem, nisi per ipsum, & cum ipso operetur (iuxta Deuteronom. 29. *Non dedit tibi Dominus cor intelligens;* & 1. Regum 3. *dedit tibi cor sapiens.*) Ita Deus vnionis vi sic se, suamque virtutem communicat humanitati Christi, vt nihil nisi per illam, & cum illa operetur. Nego in primis suppositum consequentis: intellectiõne quippe non intelligit formaliter phantasia, neque eo sensu eius actus est intellectiõ, licet ex parte obiecti à phantasia procedat: oporteret autem, vt intellectiõ esset phantasia, & corporis actus, quo intelligeret, vt inde probaretur vi similis vnionis humanitatem Christi cognitione increata intelligere, atque aliorum diuinorum attributorum formalitates participare, testimonia adducta cor pro habitudine, & dispositione animi ad intelligendum vlturpant, vt Ezechiel. 36. *Auferam à vobis cor lapideum, &c.*

4. Respondeo secundo negando absolute consequentiam. Nam similitudo non debet in omnibus tenere, neque se vltra intentum Athanasij, & Concilij, quæ illam docuerunt. Solum enim contendunt non esse duas personas Christum, sed quid vnum, & vnã personam ex vtraque natura diuina, & humana sine vlla earum confusione, aut alterius in alteram conuersione, quæ si adesset, nec duplex natura in se consisteret, neque Christum componeret: sicut si anima in carnem conuerteretur, aut cum illa confunderetur hominem componeret. Sed enim reclamant Hæretici nouatores, nisi attributa diuina formalitates suas humanitati communicare fateamur Nestorianos nos esse, ac cum Mahometanis de Christi dignitate sentire, qui de Christo nihil diuinæ dignitatis prædicant, sed solum humanis superiorem, creatam tamen. O quam bene errores Nestorij, & Mahometi calluerunt isti. Nestorius errauit, vt vidimus disputatione secunda, quæstione tertia, negans vnionem physicam vtriusque naturæ in persona verbi, ac proinde negans in Christo veram, & realem personæ diuinæ vnitàtem; non autem quod vnitàte personæ admissa, atque vnione physica vtriusque naturæ in illa, negaret diuina attributa suas formalitates humanitati vnitàte communicare, ac proinde non esse hanc immensam, æternam omnipotentem doceret, quod prorsus Catholicum semper fuit; Mahometus vero errat, quod neget Christum Deum, ac proinde quod eius dignitatem ex vnione humanitatis ad Deitatem, siue personam diuinam provenire neget, solumque eiusdem generis cum dignitate aliorum Sanctorum, ac prophetarum, licet in eo excellentiorem in Christo fateatur. Quod si nos, quia diuinæ æqualem dignitatem formaliter à dignitate formali diuina communicatam humanitati negamus, licet à Deitate importatam, fateamur Nestoriani, & Mahometani sumus Schmidelino, dicat nobis quis ipse sit, qui eam humanitatis dignitatem, & maiestatem creatam absolute, & increatam minorem licet reliquis creatis superiorem docet esse, d. Vvitemberg, proposit. 170. & 190. & cum Vbiq̄stis reliquis Apologia Vbiq̄stariæ concordia prima parte, capite primo, folio quarto, & capite tertio, folio sexagesimo octauo.

5. A ratione ita arguunt, vt præ ignorantia, & cæcitate non fide solum sed ratione carere videantur. Eatenus solum Deus est homo in nostra sententia catholica, quatenus est habens, seu sustentans humanitatem, non autem quatenus Deitate tanquam forma Deus constituitur humanitas: At Deus sustentat etiam omnia: ergo dici etiam poterit: Deus est equus, mulca, & reliqua. Obardos? Sed distingo maiorem: quatenus est habens, ac sustentans tanquam principium producens, & conseruans humanitatem, nego maiorem tanquam terminus vnionis cum ipsa qua possessiõ est habens, & sustentans tanquam terminus etiam dependens à vnione vnione existentia humanitatis in nostra sententia concedo maiorem, & distingo minorem tanquam principium producens, & conseruans solum est sustentans omnia concedo minorem, & nego consequentiam. Arguunt secundo: verbum prout in actu primo est ante vnionem non sustentat humanitatem, sed prout in actu secundo vnionis? atqui actus secundus hic est vnio: ergo vnio non verbum est homo. Distinguo antecedens primum: non sustentat potentia, nego, actu concedo. Distinguo similiter primam consequentiam: & concedo sublimptio nego consequentiam; nam postro illo actu reducitur potentia sustentandi verbi ad actum. Vide tuum discursum. Deus secundum se in actu primo ante operationem nihil creatum sustentat, sed prout in actu secundo operationis: at hæc est actio non Deus: ergo Deus nihil creatum sustentat, eodem modo ergo assumebas in argumento primo Deum sustentare omnia tanquam Catholicum, vt verè est, dogma Deum omnia sustentare.

6. Sed iam Logicam exaccuunt Hæretici, atque instant: ergo hæc propositio. Homo est omnipotens, omniscius, immensus, & Deus est purè materialis: quia nisi humanitas ponatur in recto ex parte subiecti, tanquam quid omnipotentiam participans, siue immensitatem, & Deitatem, ponetur Deus: ac proinde erit sensus Deus est Deus, cum dicitur homo Deus. Nego consequentiam: Est enim sensus habens humanitatem, est habens Deitatem: quare formalis propositio denominatiua, qua significatur eandem, & communem esse vtrique naturæ personam. Instant rursus, si humanitas nequeat esse huius propositiõnis Homo est Deus subiectum, communicatio idiomatum verbalis erit, non realis, quod est absurdum. Negatur facile assumptum: quia licet omnis prædicatio, & communicatio idiomatum verbalis sit, realis tamen dicitur cum prædicatum vtrumque reipsa, nec sola voce conuenit subiecto, quod in prædicatione per communicationem idiomatum inuenitur; quia Deus, & homo, & quicumque vtriusque naturæ prædicata, nec sola vtriusque personæ denominatiõne conueniunt: nam re ipsa eadem persona, quæ habet Deitatem, & cætera diuina, habet humanitatem, & cætera humana. Hæretici discurreunt Hæretici pro suo errore cum tamen pro illo plura subtiliora argumenta, & quæ non primum Catholicis negotij facefferent ad manum sunt, vt statim in sequentibus certaminibus ostendemus: Sic tamen fieri oportuit, vt clarius pateat cum fidei oculo etiam rationis ocellum caligare.

CERTAMEN II.

Vbiq̄starum error confutatur.

1. **N**ouus Vbiq̄starum error damnatus in this vltioribus fuit. Primum in Concilio Calcedonensi contra Euychsem in confel. fid. vbi naturarum Christi confusio damnatur, distinctioque asseritur illis verbis: *Nulla naturarum differentia sublatã, sed facta magis vtriusque naturæ proprietate.* Neque enim humanitas potest esse Deus, immensa omnipotens, nisi humanitatis, ac Deitatis confusio, & identitas per vnionem facta

facta admittatur, vt statim arguentes ostendimus. Responder Schmidelinus repetit. Vvitemberg. pro-
 proposit. 152. ac 153. se non confundere naturas sed
 solum asserere humanitatem per personalem vnionem
 propriam esse, ac manere Verbi, quod illi communi-
 cat sua. Sed tamen Eutyches eam proprietatem iure
 vnionis personalis, eamque personæ vnitatem recog-
 nouit, & tamen propter diuinorum cum humanis
 confusione damnatus est, quia absque eorum identi-
 tate esse non poterat. Eiusdem erroris damnationem,
 ac rationem damnandi dedit nobis Hieronym. ex posi-
 tione fidei ad Damasc. dicens: *illorum execramur etiam
 blasphemiam, qui nouo sensu asserere conantur à tempore susce-
 pte carnis omnia, quæ erant diuinitatis in hominem commigra-
 se, & rursus, quæ erant humanitatis in Deum esse transfusa, vt,
 quod nulla vnquam heresis dicere ausa est, videtur hac confu-
 sione vtraque exinanita substantia, Deitatis, videlicet, & huma-
 nitatis, & à proprio statu in aliud esse commutata, quam eandem
 sententiam eisdem ferè verbis habet August. serm. 191. de temp. Nec satis est, quod Vbiquistæ physicè
 essentialiter humanitati diuina non tribuant: quia
 neque ita vllus ex antiquis hæreticis delirauit, sed
 solum arcano modo humanitati diuina tribuebant.
 Inde verò Patres eos impugnant: quod nisi identi-
 tatis, & confusio naturarum, & proprietatum ad-
 mitteretur diuina humanitati tribui non possent.*

2. Ex aliis antiquioribus Synodis nihil contra hunc
 errorem firmum inuenies. Licet Valentia, citato, lib. 1.
 de vbiuitate per paraphrasos plures damnatum in aliis
 contendant. Maxime §. 10. damnatum suadet Synodo
 5. atque ab Ephefina, ex quibus aliqua recitat testimo-
 nia, quæ me iudice rem languide suadent, nihilque
 proinde persuadent. Addit Vbiquistas cum Monothe-
 litis esse damnatos, quos ex parte imitantur: illos
 enim damnatos censet non solum, quod creatam vo-
 litionem, & intellectiōnem humanitati Christi nega-
 rent. Sed etiam quod eam diuinis actibus intelligere,
 & amare docerent. Verum ostendimus, q. 3. cert. 1. de
 hoc extremo damnatos Monothelitas non fuisse. Se-
 cundo Vbiquistæ nihil de actibus vitalibus diuinis
 expressè loquuntur, sed de Deitate, immensitate,
 cæterisque non vitalibus Dei attributis, ex quibus ad
 actus vitales diuinos consequentia non tenet, vt
 constat ex ratione dara. q. 3. cert. 2. cæterum in Concilio
 Basiliensi propositiones sequentes Augustini de Roma
 Archiepiscopi Nazareni, quæ eadem omnes Vbiquista-
 rum sunt, summo Patrum consensu fuere damnatæ.
*Humana natura assumpta à Verbo ex vnione personalis est ve-
 raciter Deus naturalis. Secunda: Dux nature in Christo, hu-
 mana, & diuina equaliter diliguntur à Deo, & equaliter sunt
 diligibiles propter personam communem. Tertia: Humana natura
 Christi est persona Verbi.*

3. Hæc ab autoritate: A ratione arguo quia si
 vnio hypothetica satis est, vt diuina prædicentur de
 humanitate: ergo satis etiam erit, vt de diuinitate præ-
 dicentur humana implicat enim hoc esse illud, & illud
 non esse hoc: atqui vnio hypothetica satis est, vt hoc
 aperte esse dicatur illud: ergo satis erit, vt illud dicatur
 esse hoc. Neque vero negari potest ab Vbiquistis: cum
 aequè admittant in suo sensu homo est, Deus, & Deus est
 homo: in quibus non personam, sed naturas in recto
 poni eis nominibus asserunt atque abstractis etiam
 vnã de alia naturam enuntiant: *humanitas, nempe est
 Deitas.* Videant autem quot inde legitime inferantur
 absurda ergo Deitas est passibilis, ac de facto est passa:
 Ecce Acephalissimum, & Eutychanam vesaniam. Item
 ergo humanitas est impassibilis: quibus contradicunt
 Deitas non est passibilis nec passa: humanitas fuit passa,
 & passibilis: item secundum humanitatem Christum
 esse creaturam, & creatorem: se ipsum produxisse, atque
 à se esse productum: esse se ipso superiorem, & infe-
 riorem: se ipsum sustentare: & hæc quidem secundum
 naturam eandem, vt fugi contradictio nequeat: quæ
 etiam de Deitate, ac secundum Deitatem de Christo
 verificari iuxta Vbiquistas negari nequeunt: cum non
 minus arcano illo eorum modo, ipsi etiam Deo arcano,

& imperceptibili Deitas humanitati, quam humanitas
 Deitate media vnione communicet.

4. Fors dicent vnionem illam naturarum, quæ satis
 sit, vt altera de altera cum suis proprietatibus enun-
 tietur, quæque apponit arcanum illud, identitatis cer-
 tæ, quæ Verbo est, significatur, non esse naturarum inter
 se, sed in tertio, nempe Christo, qui vna, eademque per-
 sona est homo, & Deus, vt ex præceptore Lutero ex-
 plicat Schmidelinus contra i. librum Valentia de vbi-
 quitate pag. 50. *sunt vnium, inquit, personale, non vnium
 idem: id est in persona Verbi vnita sunt diuinitas, & hu-
 mana natura.* Sed contra: quia licet asserat vnio compositi
 vnitatem, & identitatem personæ hoc satis non est,
 vt natura, eiusque proprietates de altera prædicentur,
 vt Vbiquistæ volunt, licet satis sit, vt vtraque eiusque
 proprietates de eadem prædicentur persona. Probat:
 quia anima, & corpus eodem modo conueniunt in ter-
 tio vnus compositi, quod media sui vnione consti-
 tuunt, & tamen ex tertij vnitate non habent quod sa-
 tis est, vt alterum, eiusque proprietates de altero enun-
 tiantur. v. g. *corpus est anima, vel spiritualis, indiuisibilis.* Se-
 cundo videntur: neque identitas in tertio ad enun-
 tiationem extremi vnus de alio potest sufficere, non so-
 lum ratione vnionis, sed etiam identitatis, quæ stricto
 coniunctio cum tertio est. Alioquin cum personæ Trini-
 tatis in tertio essentia identice conueniant, nec solum
 vnitiue, dici vna persona de alia, atque enuntari va-
 leret, deberetque v. g. *Pater est Filius, & Filius est Pater:* at-
 que vterque de Spiritu Sancto ad conuertentiam dice-
 retur: quod est profus hæreticum: insuper admittere
 debent de Christo secundum humanitatem vbiuitate-
 tem, seu immensitatem, & æternitatem, etiam ante
 resurrectionem, quod sibi repugnantes negant. Cum
 ante illam habuerit vtraque natura vnitatem in Chri-
 sto, quem constituunt, & identitatem in eius vna per-
 sona.

5. Ex his arguo secundo à priori ratione, quam su-
 pra num. 1. insinuaui ac Patres, præsertim Hierony-
 mus, attigerunt. Benim ad veram enuntiationem
 vnus de alio, vtriusque identitas, saltem secundum
 rectum significatum, requiritur, vt lippis est, & consori-
 bus natam ea quippe identitas copula, est, significatur,
 cum hoc dicitur esse illud: atqui cum dicitur huma-
 nitas, est Deitas, vel est Deus, rectum subiecti non est idem
 cum recto prædicati, nisi Eutychiana confusio, seu con-
 uersio vnus nature in aliam admittatur, vt Patres di-
 cebant: ergo nequit verè Deitas, vel Deus enuntari de
 humanitate. Minor probatur: quia humanitas talis ma-
 nens nequit esse idem Deitate in suo esse perseverante:
 ergo cum dicitur ab Vbiquistis *humanitas est Deitas* rec-
 tum subiecti non est idem cum recto, imo neque cum
 aliquo prædicati. Sed neque cum prædicatur de huma-
 nitate Deus in concreto, v. g. *humanitas est Deus:* siue enim
 Deus sumatur adiectiue, siue substantiue eius nominis
 rectum non est idem quod humanitas. Benim Deus
 substantiue sumptus dicit in recto Deitate: idem
 enim est ac Deitas in supposito, siue cum personalitate:
 at Deitas idem, quod humanitas non est: ergo rectum
 extremorum, siue subiecti, & prædicati in hac proposi-
 tione *humanitas est Deus* non est idem sumpto substanti-
 ue Deus, sed nec rectum vocis Deus adiectiue usurpatæ
 idem est quod humanitas, de qua in ea propositione
 enuntiat. Deus enim adiectiue acceptus idem valet
 atque habens Deitatem. Pro rectoque dicit perso-
 nam, quæ Deitate claudit, vel (vt verius puto) per-
 sonalitate siue vltimam singularitatem nature, qua-
 si physicè communis: at neque persona rota neque
 eius personalitas est idem cum humanitate: ergo subie-
 ctum huius propositionis *humanitas est Deus* non est
 idem cum recto prædicati, & si Deus adiectiue usurper-
 tur quare nisi Eutychiana naturarum confusio, vel alteri-
 us in alteram conuersio ab Vbiquistis admittatur, ne-
 queunt illæ propositiones ab eis asseri.

CERTAMEN III.

*Nec denominatiue humanitas est Deus,
immensa, vel omnipotens.*

Dices hoc nomen *Deus* adiectiue, ac denominatiue sumptum posse sumi non solum pro habente Deitatem tanquam personam, seu personalitatem, sed tanquam subiectum vnionis ad Deitatem, quod quidem est, humanitas in vulgata plurium Theologorum sententia: sic autem accepta denominatiue, & adiectiue voce *Deus* rectum subiecti, & prædicari huius propositionis *humanitas est Deus* idem est: nam humanitas eo sensu est habens subiectiue, seu quasi subiectiue Deitatem: quare eadem veritate, & proprietate dici poterit *Deus* adiectiue sumptus, atque dicere, vel homo dicitur *Albus*. Moneo hac solutione Vbiuistas vti non posse. Tum quia eodem modo dici posse aiunt, *humanitas est Deitas*, atque *humanitas est Deus*. Cum tamen in prima propositione Deitatis in abstracto locum adiectiua, ac denominatiua usurpatio non habeat: tum etiam, quia prædicata denominatiua verbaliter solum de subiectis prædicari, atque conuenire aiebant cert. 1. num. 6. quare licet hoc sensu ea propositio admittatur, non satis Vbiuistis foret. Respondeo tamen vocem *Deus* communi acceptione, à qua recedere cordatis, nedum Catholicis, non licet etiam adiectiue usurpatam non denotare subiectum physicum vnionis suæ, sed solum formale sustentium metaphysicum Deitatis, siue eius vltimam singularitatem, quasi physicam nempe personalitatem: quare humanitas ab vnione Deitatis denominari quidem poterit *Deifera*, ac *Deificata*, nusquam autem *Deus* adhuc adiectiue usurpato nomine *Deus*. At dices sic res habeat in nomine *Deus*: alit in his vocibus *immensus*, *omnipotens* quæ adiectiua natura sua sunt: ac præsertim *omnipotens*, quod est adiectiuum, ac denominatum potentie diuinæ, siue omnipotentie, secus res videtur habere. Nam potentis nomen adiectiuum denominatum est subiecti, quod vnionis, siue inhærensionis physice iure potentiam habet: vnde de ferro ignito verè prædicatur esse calefactiuum, ignituum potensque ad ignem, vel calorem producendum: quia ad hæc potentiam iure vnionis ad illa habet: ergo, & humanitas vi vnionis ad omnipotentiam verè dicitur omnipotens.

2 Respondent Recentiores, vt aliquid effectum suum formalem denominatiue præferat, debere ad illud comparari tanquam constituens vnum per se cum illo: quomodo attributa, & diuina reliqua à personalitate Verbi cum humanitate non comparantur. Contra: quia vnum per se constituendum ex forma, & subiecto denominando non debet esse vnum per se substantiale, siue suppositum, tum quia accidentales cum subiectis denominatis vnum per se eo sensu non constituunt, quare, licet metaphysicè sumpta attributa diuina reliqua non constituent vnum per se cum humanitate, poterunt illam denominare: tum quia physicè sumpta æque componunt vnum per se nempe Christum, atque Deitas cui physicè identificantur: tum denique, quia à sanctitate Deitatis, quæ non substantia formalis Dei, sed eius attributum est sanctificator humanitas, denominaturque sancta. Recurrere Vasquez posset ad mediatam vnionem humanitatis respectu communium attributorum, quod supra impugnauius, nuncque rursus ex eius principiis impugnatur quia ipse docet præsentiam immediatè vniri, inesseque quantitati, ac mediatè solum substantiæ, & tamen hanc præsentem facit, ac denominat. Tertio alij respondent vtramque coniungentes solutionem. Aiunt enim effectus formales communicatos etiam adiectiue, seu denominatiue à forma physica, vel metaphysica naturæ vni, non posse mediatè alceri communicari naturæ cui vnitur il-

la, ni vnum per se cum illa constituat. Sed cum vtraque huius solutionis pars impugnata seorsim sit, toto facto erit reiecta. Contra rursus quia personalitati, seu personæ Verbi, cui humanitas vnitur, & cum qua vnum per se constituit communicatur immediatè diuinitas, & attributa, maxime existentia: ergo humanitati communicabunt ea omnia suos formales effectus, de eaque adiectiue, siue denominatiue prædicabuntur.

3 Solida ergo ratio petenda ex Patribus est non alia ab ea, quam dedimus, vt negaremus Deum in concreto adhuc posse de humanitate adiectiue adhuc, seu denominatiue prædicari quia nimirum attributa Dei non præstant suos formales effectus nisi subiecto suo physico, siue Metaphysico, cui re ipsa identificatur: ad idque imposita communi hominum acceptione huc usque perdurante, semperque perduratura fore. Vnde si vt omnipotentis, æterni, immensi nominibus *Deus* æquè intelligatur, atque nomine Dei, vt idcirco Doctores omnes neminem Vbiuistam esse posse dicant, qui Eutychnianus non sit, ac humanitatis, & Deitatis confusionem non admittat. Cum ergo humanitas vi vnionis cum diuinis attributis, ac formalitatibus non identificetur, nequit adhuc adiectiue ab eis denominari denominationibus diuinis. Huius solutionis, & doctrinæ in primis nititur Valentia citatus, pluresque ex illis. Sed instabis vi vnionis humanitas Christi sanctificatur Deitatis sanctitate: personarum personalitate Verbi: constituitur filia naturalis Dei filiatione naturali Verbi: redditur antecedenter impeccabilis impeccabilitate diuina: at his omnibus non identificatur per vnionem: ergo diuina suos effectus formales communicat humanitati vniti, cui non identificatur, ac denominatiue de ea dici possunt. Respondeo notanter à me dictum *denominationibus diuinis*. Nam denominationibus non diuinis possunt diuina humanitatem vniri, nec identificatam denominare, vt dicebam num. 6. post. med. Vbiuistæ autem diuinas denominationes Dei, omnipotentis, immensi &c. pro humanitate vnita contendunt, eaque solum nos catholice negamus, quo posito facilis est ad instantias propolitas solutio.

3 Ad primam nego humanitatem dici esse sanctam, à sanctitate attributali Dei. Hæc quippe solum Deum, cui identificatur denominare, sanctamque formaliter potest reddere: sicut de denominationibus diuinis aliorum attributorum dicebamus. Ideo enim sanctitas essentialis, siue per essentiam dicitur: quia Deum tantum, in cuius essentia physica est sanctum constituit denominatur autem, constituiturque humanitas sancta, diuina quidem quasi forma, cui vnitur que tamen Deo formalis, & attributalis sanctitas non sit, neque eum sanctum denominet: nempe Deitate, vel persona, cui vnitur, quamque vnione ipsa participat. Cum enim sanctitas non per essentiam sit in Deum participatione, nequit, non Deitate, quam vnione participat, humanitas sanctificari. Similiter respondeo ad tertiam instantiam de impeccabilitate antecedenti non reddi, ac denominari humanitatem impeccabilem antecedenter ab essentiali Dei antecedenti impeccabilitate, sed à Deitate, qua Deificatur, ac proinde alligatur humanitas ad extremum oppositum cum exercitio prauo: impositque redditur prosequendi obiectum, quod Deus prosequi nequeat qui autem sanctitate, & impeccabilitate Dei attributali constituit, denominaturque humanitatem sanctam, & impeccabilem aiunt, nelcio quo pacto denominatiue immensam, atque omnipotentem non esse valeant defendere. Ad secundam instantiam de personalitate diuina dicitur non constituitur humanitatem personam, quin, notius ipsius personam destruat, vt aiebat Paschasius in 1. Cor. illo Francfortiensi tractatus à nobis. d. præd. quia ex productione humanitatis dependenter ab vnione ad personam Verbi habet humanitas non esse substantiam indiuiduam totalem, cui solum competit esse propriè personam, atque in Christo vna solum Verbi persona remanet. Dicitur autem

autem personalitas Verbi persona hominis; quia humanitas dependet ab vnione ad personam, siue personalitatem Verbi producta in Verbo tanquam in termino vnionis sustentatam suam existentiam, suumque esse habet, ratione cuius Verbum, seu personalitas habens Deitatem est habens humanitatem, ac dicitur esse in supposito diuino quod si modalibus morem geramus velis, atque propriè suppositari, ac personari humanitatem Verbi personalitate, suppositatur, ac personatur alienè, seu in alio, quæ denominatio Deo non tribuitur ab eiusmodi personalitate: quare neque est denominatio diuina.

Ad illud de filiatione naturali humanitatis participata à filiatione diuina, à qua filia naturalis Dei denominatiuè dicitur (quod sanè in re præfenti, iuxta veriorè, clarioremque nostram de filiatione naturali humanitatis doctrinam, est omnium difficillimum.) Respondetur, non denominari humanitatem naturalem Dei Filiam, siue Filium eadem formalitate, qua Filius naturalis Dei Verbum constituitur. Nam Verbum dicitur naturalis Dei Filius à processione à Patre per principium coniunctum in similitudinem naturæ quatenus passiuè est processio, qua ratione humanitas Christi filia naturalis Dei non est, sed à filiatione in factò esse, qua filia denominatur; quare à formalitate, qua denominatur Deus filius denominatione diuina non denominatur filia humanitas ac proinde constans est nullam diuinam formalitatem denominare denominatione diuina subiectum, cui non identificatur. At dicitur Verbum est filius naturalis Dei in factò esse, ergo à filiatione in factò esse. Ergo filiatio in factò esse dat denominationem diuinam filij naturalis Dei, ac proinde non poterit iuxta nostram doctrinam humanitatem, cui non identificatur, filiam naturalem constituere, ac denominare. Respondetur nulla alia formalitate Verbum esse Filium in factò esse, quam processione in naturæ similitudinem, vt passiuè processio est: sic in factò esse dicitur in factò esse personam filij, quod fieri non dicebat, omnimodamque naturæ similitudinem etiam in secunditate ad intra, vt suo loco dicebamus controu. de Trinit. d. 3. hæc autem processio, vt diximus humanitatem non denominat filiam, vel filium naturalem Dei sed eius terminus nempe naturalis filius in factò esse, qui sui ipsius forma denominans non est, sed alterius: nempe humanitatis, cui vnitur.

Vel responde aliter filium naturalem Dei denominatiuè nihil aliud dicere, quam habere per vnionem filiationem Dei, atque eo sensu accipi posse Filium naturalem Dei fuisse nos à Patribus edoctos occasione Eupandini, & Feliciani erroris, secus autè nomina omnipotentis, & immensissimi, aliorumque attributorum communium, quæ non nisi subiecto, cui identificatur, formalitates suas communicant, quæ nullo fructu eo sensu accipiuntur imò non sine incommodo pro ea habentibus non identicè, sed vniuèrsè solum vturpantur, vt singula percurrentibus constabit. Etenim omnipotentia si ab actibus intellectus, & voluntatis diuinis differat potentia exequens intellectus, seu voluntatis, vt meliores Theologi consent, imperium despoticum sympathicè erit: quare illius tantum est, illeque solum potens ea constituitur, cuius voluntatis imperio subditur: non potest autem subdi imperio voluntatis creatæ, cui vnitur, sed solum imperio voluntatis diuinæ: ergo sola vnione non habet illam creatura: rationalis. Non secus ac si mihi, vel Angelo Petrus vniretur potentia loco motiua mea, vel Angeli dici non posset posse se loco mouere, quia non ipsius voluntati, sed meæ, vel Angeli voluntati subditur. Item immensitas, & æternitatis effectus formalis est in omni loco, & duratione præsentare cum cuius est, quemque immensum, & æternum constituit, idque indiuisibiliter, iure autem vnionis id præstare nequit alioqui humanitatem Christi præsentem faceret æternitati antea factæ, antequam in se fuisset, vel nulli durationi præsentaret cum æque omnem indiuisibiliter comprehendat. Vnde idem probatur à pari de immensitate quod vnitate creaturam non ponat

vbique: atque insuper quia alias daretur creatura è suis prædicatis immensa, & æterna nempe vnio: hypostatica, quæ natura sua vbique, atque æternum esset cum non posset esse nisi cum æternitate, & immensitate: quare concreta, & denominatiua attributorum non dignificant habentes illa, vt cumque, sed identicè, vt diximus, licet in filiatione subiectum illam habens per vnionem significaret ex vsu Patrum?

DISPVATIO IV.

De sanctificatione humanitatis Christi vi vnionis hypostatica.

NON agimus de sanctificatione humanitatis vi vnionis hypostaticæ mediatae, & extrinsecæ, quatenus gratiam, sicut dona alia plura, atque humanitatis vnice ornamenta iure suo à Deo reposcit ea enim omnia extra effectus formales extrinsecos humanitati per vnionem communicatos, de quibus solum præfens controuersa est, numerantur agimus ergo de sanctificatione formali humanitatis per vnionem, vel per extremum, cui illam adnequit præcisè.

QVÆSTIO I.

An humanitas vi vnionis formaliter sanctificetur.

TATVENDVM contra Nestorianos in primis venit dogma Catholicum: nempe Christum, etiam qua hominem, sanctum in conceptione ipsa extitisse iuxta illud Luc. 3. quod enim ex te natus est sanctum, & Ioan. 10. quem Deus sanctificauit, & misit in mundum. id quod de sanctitate, & sanctificatione propria pro animi perfecta iustitia, & munditie à peccati sordibus, nec solum de sanctificatione, & sanctitate impræpria, quæ rebus etiam inanimis Deo, eiusque cultui consecratis competit, de quo Christo, vt homine Patres communiter interpretantur. Hilar. 7. de Trinit. Athanas. lib. de natura hum. suscepta Chrysof. hom. 60. in Ioan. id quod etiam rationes pro conclusione nostra subiiciendæ, Patrumque testimonia conuincunt.

CERTAMEN II.

Vi vnionis hypostaticæ humanitas Christi formaliter sanctificatur.

Formalem strictam propriamque iustitiam, & sanctitatem definiuit Dionys. 12. de diuin. nom. hoc pacto. *Ab omni immunditia libera, & omnino incommunitata puritas.* quæ sanè, vt absolute sanctitas, & iustitia sic puritas perfecta ab omni immunditia mortalis esse debet; vt autem perfectior, ac perfectissimè, etiam à venialium sordibus. Cum autem à peccati immunditia puritas, & libertas sit ad iustum, honestumque dictamen ad hæsit, quam Reus, vt potè prima forma iustitiæ totius, rectæque rationis regula, suamet enitate habet, sit, vt eatenus rationalis creatura iusta, sanctaque formaliter, ac libera à peccati sordibus sit, quatenus particeps est diuinæ naturæ iuxta id 2. Petri 1. Per